

Мувозанат манҳажи ҳақида савол-жавоб

Аллома, муҳаддис, шайх Муҳаммад Носируддин Албоний роҳимаҳуллоҳнинг «Силсила ҳуда ва нур»нинг 850-кассетасида мувозанат манҳажи ҳақидаги сўзлари. У киши билан ўтган савол-жавоб қўйидагича бўлганди:

Савол: Эй шайхимиз, ҳақиқатда ўша биродарларимиз ёки мана бу ёшлар кўплаб нарсаларни жамлашди. Ана шулардан ушбу сўзлари: Бидъати ва суннатга қарши курашиши маълум бўлган ёки бундай ҳолатда бўлмасада, бироқ аҳли сунна вал жамоанинг манҳажига боғлиқ масалаларда хатога йўл қўйган бидъатчи кимса ҳақида гапиришни истаган киши, у (бидъатчи)нинг қолган яхшиликларини ҳам эслаб ўтиши шарти билан гапиради. Улар ушбу ишни яхшиликлар билан ёмонликлар орасини мувозанат қилиш қоидаси деб номлайдилар. Ушбу қарашни тўғри деб биладиган баъзи кимсалар томонидан ушбу мавзуда китоб ва рисолалар ёзилди. Унда айтилишича, танқид қилишда ҳам аввалги зотларнинг манҳажидан юриш керак эмиш, яъники, яхши ишлар билан ёмон ишларни эслаб ўтиш шарт экан. Ушбу қоида амалда мутлақ қўлланадими ёки ушбу қоида қўлланилмайдиган ўринлар ҳам борми? Сиздан, Аллоҳ таоло сизга барака ёғдирсинг, ушбу масалани муфассал ёритиб беришингизни хоҳлаймиз.

Жавоб: Тафсилот шуки: Барча яхшилик салафларга эргашишлиқдадир. Салафлар ушбу ишни қўллашармиди?

Савол: Шайх, Аллоҳ сизни Ўз ҳифзу-ҳимоясида сақласин, улар баъзи (ушбу масалада келган) ўринларни далил қилиб келтиришяпти. Мисол учун имомларнинг баъзи шиалар ҳақида айтган сўзи: фалончи ҳадисда ишончли, рофизийдир, ярамас. Шунга ўхшаш баъзи ўринларни далил қилиб келтиришяпти. Ушбу бобда келган минглаб далилларга қарамасдан, ушбу қоидаларига тўлалигича амал қилинишини хоҳлашяпти. (Ушбу далиллардан мисол учун): Казоб, ҳадисси олинмайди, абллаҳ?

Жавоб: Бу бидъатчиларнинг йўлидир. Ҳадис илмида олим бўлган киши солих, олим ва фақих бўлган бошқа бир киши ҳақида гапириб туриб, ҳифзи ёмон эди деб айтса, бироқ у мусулмон эди, солих, фақих, шаръий хукмларни истинбот қилишда у кишига қайтиларди, деб айтадими?! Аллоҳу Акбар. Ҳақиқатда ушбу юқоридаги қоида жуда муҳим бўлиб, бир қанча фаръий масалаларни ўз ичига олгандир. Ҳоссатан ҳозирги замонда.

Бир инсон бошқа бир мусулмонни хатосини баён қилиш ўрнида, бунга ҳожат тушадими ёки йўқми, бир маъруза ташкил қилиб, унинг қилган яхши ишларини бошидан охиригача гапириб бериш керак экан-да?! Аллоҳу Акбар. Жуда ажабланарли, Аллоҳга қасамки, жуда ажабланарли ҳолат (шайх шу ўринда таажжублантаридан куладилар).

Савол: Улар далил қилиб келтирадиган баъзи ўринларидан мисол учун: Имом Заҳабийнинг «Сияр Аълам Нубала»даги сўzlари ёки яна бошқа китоблардаги сўzlар. Шайхимиз ушбу ишларда фойда бор деган маънога йўйиб қўяркансиз. (Уларни ушбу қоидаларини) киши мисол учун ҳадис бобида мусулмонлар эҳтиёжманд бўладиган фойдаларни қўлга киритиш деган маънога йўяркансиз?

Жавоб: Эй устоз, бу ахир одоб бериш бобику. Гап мункарни инкор қилиш ва маъруфга буюриш масаласида кетяпти. Яъни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Сизлардан кимки мункар ишини кўрса, уни ўзгартирсинг...», дедилар. Энди мункарни ўзига ўхшаш бир мункар билан инкор қиласанми?! Нима эмиш, яхшиликларини айтиш керакмиш?!

Савол: Ёки Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам: «Сен қандоқ ҳам ёмон хутба ўқувчи (маъруза қилувчи) экансан», дедиларда ва сен фалон, фалон ишларни қиларкансан, дедилар, деб айтишади. Яна ушбу мавзудаги ажабланарли ишларидан, айтишадики: Роббимиз азза ва жалла маст қилувчи ичимлик ҳақида айтган ўрнида унинг фойдаларини ҳам айтиб ўтдику?

Жавоб: Аллоху Акбар, улар фитна истагида ва таъвил илинжида муташобиҳ далилларга эргашишяпти. Субҳаналлоҳ! Мен уларда бизда йўқ бўлган нарсаларни кўряпман.

Манба: [Тавхид форуми](#)